

(дата звернення: 30.03.2024).

4. Lefebvre, V. *Conflicting Structures*. Leaf & Oaks Publisher, 2015. 144 p.
5. Kahneman, D., Slovic, P., Tversky, A. *Judgment under Uncertainty: Heuristics and biases*. New York: Cambridge University Press, 1982. 544 p.
6. Arieli, D. *Predictably Irrational. The Hidden Forces That Shape Our Decisions*. Harper Collins Publishers, 2010. 384 p.
7. Thaler, R. H. *Misbehaving: The Making of Behavioral Economics*. New York: W. W. Norton & Company, 2016. 432 p.
8. Haidt, J. D. *The Righteous Mind: Why Good People Are Divided by Politics and Religion*. Vintage; Reprint edition, 2013. 528 p.
9. Jervis, R. *How Statesmen Think: The Psychology of International Politics*. Princeton University Press, 2017. 304 p.
10. Downs, A. *Political Theory and Public Choice*. Edward Elgar Publishing Ltd, 1998. 192 p.

Терещук Микола Миколайович

Кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри конституційного права та теоретико-правових дисциплін.

Білоцерківський національний аграрний університет

ORCID: 0000-0002-0772-9975

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Політичні інституції є основними складовими сучасних демократичних суспільств, які мають забезпечити ефективне функціонування системи влади та захист прав і свобод громадян. Однак, незважаючи на свою важливу роль, політичні інститути часто стикаються з рядом серйозних проблем, які загрожують їхньому нормальному функціонуванню та можуть вплинути на стабільність та розвиток країн.

Глобальні проблеми політичних інститутів охоплюють широкий спектр викликів, з якими стикаються країни всього світу. Однією з найбільш серйозних проблем є корупція, яка порушує принципи прозорості, відповідальності та довіри до влади. Наприклад, в країнах, де корупція є поширеною, рішення приймаються на основі особистих інтересів та лобіювання, замість відповідності громадським потребам. Прикладом може бути корупційна система в країнах Африки, де ресурси держави експлуатуються на користь еліт за рахунок бідних шарів населення.

Ще однією глобальною проблемою є недемократичні практики, такі як обмеження свободи слова, репресії опозиції та обмеження доступу до владних

посад для широких верств населення. Наприклад, у деяких країнах Азії, авторитарні режими пригнічують політичні права та свободи своїх громадян, встановлюючи цензуру у ЗМІ та переслідуючи політичних опонентів.

Додатковою глобальною проблемою є нерівність участі громадян у політичному процесі. Наприклад, в країнах Близького Сходу жінкам може бути обмежений доступ до політичної участі, що призводить до нерівного представлення гендерів у владних структурах. Такі нерівності підривають легітимність політичних інститутів та знижують рівень довіри до влади.

Продовжуючи, слід зазначити, що ще однією глобальною проблемою політичних інститутів є втручання зовнішніх сил у внутрішні справи інших країн. Це може включати агресивні дії, військове вторгнення, дестабілізацію та спроби впливу на політичні процеси в інших країнах. Наприклад, російське вторгнення в Україну, російське втручання у вибори у різних країнах світу, включаючи Сполучені Штати, країни Європи та інші, стало предметом обурення та викликало загрозу для демократичних процесів.

Крім того, глобальні проблеми, такі як зміна клімату, біженці та міграція, також ставлять перед політичними інститутами серйозні виклики. Наприклад, неспроможність країн управляти масовими потоками біженців може призвести до соціальних та політичних напруженостей, а також загрозити стабільності та безпеці країн та регіонів.

У світлі цих проблем необхідно вдосконалювати міжнародні механізми співпраці та взаємодії між країнами для вирішення спільних викликів. Глобальні проблеми вимагають глобальних відповідей, і тільки шляхом співпраці та взаємодії ми зможемо досягти стабільності, миру та процвітання у всьому світі.

У світлі цих прикладів стає очевидним, що глобальні проблеми політичних інститутів вимагають широкомасштабних заходів для їх вирішення. Спільні зусилля країн та міжнародних організацій є ключовими для подолання цих викликів і забезпечення стабільності, справедливості та демократії у всьому світі.

Не менш актуальною є проблема недемократичних практик, які можуть бути застосовані для збереження або зміцнення влади. Це може включати в себе придушення опозиції, обмеження свободи слова та скупчення владних повноважень у руках обмеженої групи осіб. Такі практики створюють загрозу для демократії та прав людини, а також можуть призвести до руйнування довіри громадян до політичних інститутів.

Нарешті, існують проблеми, пов'язані зі змінами у геополітичному середовищі, технологічному розвитку та кліматичними змінами, які ставлять перед політичними інститутами нові виклики і вимагають адаптації та інноваційних підходів.

У зв'язку з цим, для того щоб ефективно відповісти на ці проблеми, потрібно постійно працювати над удосконаленням політичних інститутів, забезпечуючи їхню відкритість, прозорість, репрезентативність та здатність до адаптації до змін у суспільстві та світі в цілому. Тільки тоді можна буде забезпечити стабільність та розвиток сучасних політичних систем.

Для подолання проблем сучасних політичних інститутів важливо вживати комплексний підхід, який включає реформу законодавства, зміну політичної культури, підвищення обізнаності громадян та застосування нових технологій.

Важливо здійснювати реформи, які забезпечують прозорість фінансових операцій, зміцнення механізмів контролю за діяльністю державних службовців та впровадження ефективних механізмів розслідування корупційних справ.

Необхідним вважається також сприяння залученню широких верств населення до участі у виборах та рішенні громадських питань. Реформування виборчої системи та підвищення доступності політичного процесу для всіх громадян.

Не менш важливим кроком у цьому напрямку є формування культури демократії, в якій існує повага до прав та свобод кожного громадянина. Важливо розвивати толерантність, діалог та повагу до різноманітності думок, використання новітніх технологій для забезпечення прозорості та відкритості політичного процесу, підвищення доступності інформації для громадян та спрощення механізмів звернення до влади.

Важливим є запровадження механізмів забезпечення рівних можливостей для жінок та чоловіків у політичній сфері, в тому числі через квоти для жінок у парламенті та інших політичних органах, обмін досвідом та кращими практиками між країнами, міжнародна підтримка демократичних процесів та правової допомоги для країн, що стикаються з проблемами в політичних інститутах.

Подолання цих проблем вимагає наполегливої праці та спільних зусиль всіх зацікавлених сторін - від уряду та політичних партій до громадських організацій та міжнародних партнерів. Тільки за таких умов можна забезпечити стійкі та демократичні політичні інституції, які відповідають потребам сучасного суспільства.